

سرشناسه	رحیمی، محمد، ۱۳۵۷
عنوان و نام پدیدآور	الزامات طراحی هتل و مطامعات و نحوه برنامه ریزی آن در اقلیم ارومیه / محمد ر
مشخصات نشر	ارومیه: ناشر نقش معمار، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۱۲۹ ص.: مصور (رنگی)؛ ۲۹×۲۲ م.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۳۰۷۴-۵-۶ قیمت: ۲۵۰،۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیبا :
یادداشت	کتابخانه: ص. ۱۲۹.
موضوع	هتل ها و مسافرخانه ها -- طرح و نقشه
موضوع	هتل ها و مسافرخانه ها -- ایران -- ارومیه
رده بندی کنگره	۷۱۳۹۱/۷۸۰۰۳۸۸ الف ۷۱۳۹۱
رده بندی دیویی	۸۸۵/۷۴۷ :
شماره کتابشناسی ملی	۲۷۹۱۷۲۱ :
نوبت چاپ	اول :
تیراژ	۱۰۰۰ جلد :

.....	فهرست	۱
.....	چکیده	۱
.....	پیش گفتار	۲
.....	فصل اول : صنعت توریسم و جهانگردی :	۲
.....	۱-۱- تعریف توریسم	۴
.....	۲-۱- زمینه و تاریخچه توریسم :	۵
.....	۱-۲-۱- سهم صنعت گردشگری در جهان در ارتباط با برخی از متغیرهای توسعه	۵
.....	۲-۲-۱- صنعت توریسم فرآیند غالب در اقتصاد جهان	۶
.....	۳-۱-۱- مروری بر تاریخچه توریسم ایران	۶
.....	۴-۲-۱- آشنایی با سازمان جهانگردی پایه گذار صنعت توریسم بین الملل	۷
.....	۳-۱- اشکال عمده توریسم :	۷
.....	۴-۱- توریسم پایدار	۸
.....	۵-۱- اکوتوریسم	۱۰
.....	۶-۱- مراکز جهانگردی	۱۰
.....	۱-۶-۱- مراکز جهانگردی انسانی :	۱۰
.....	۲-۶-۱- مراکز جهانگردی طبیعی :	۱۱
.....	۷-۱- بررسی جایگاه توریسم در ایران	۱۱
.....	فصل دوم : شناخت و تاریخچه هتل :	۱۳
.....	• صنعت هتلداری	۱۳
.....	• سیر تحول هتل در جهان	۱۳
.....	• تاریخچه هتل در ایران :	۱۴
.....	الف) چگونگی اقامتگاه ها در دوران پیش از اسلام	۱۴
.....	ب) چگونگی اقامتگاه ها در دوران پس از اسلام :	۱۴
.....	- تقسیمات وابسته به راه (سایط ، رباط ، کاروانسرا و ...)	۱۵
.....	- نحوه پیدایش و شکل گیری کاروانسراها :	۱۵
.....	• تنوع کاروانسراها از نظر موقعیت قرارگیری :	۱۵
.....	• تنوع کاروانسراها از نظر اقلیم :	۱۶
.....	ج) اقدامات انجام شده در زمینه جلب جهانگردان در دوران معاصر	۱۷
.....	د) دگرگونی های جهانگردی پس از پیروزی انقلاب اسلامی	۱۹
.....	فصل سوم : شناخت استان آذربایجان غربی	۲۰
.....	• مقدمه	۲۰
.....	• مختصات جغرافیایی ، وسعت و حدود استان	۲۰

- آب و هوای استان ۲۱
- تاریخچه شهرستان ارومیه ۲۱
- اوضاع جغرافیایی شهرستان ارومیه : ۲۲
- ۱- مساحت و حدود جغرافیایی ۲۲
- ۲- شرایط اقلیمی ۲۲
- ۳- دما ۲۳
- ۴- رطوبت نسبی ۲۳
- ۵- بارندگی ۲۳
- ۶- باد ۲۴
- ۷- وضعیت تابش خورشید ۲۵
- ۸- معماری و سیمای شهر ارومیه ۲۶
- پیش بینی رشد جمعیت استان آذربایجان غربی در سال ۱۴۰۰ ۲۷
- امکانات و قابلیت های توسعه توریسم استان آذربایجان غربی ۲۷
- ۱- عرصه ها و جاذبه های طبیعی ۲۸
- ۲- جاذبه های تاریخی و فرهنگی ۲۹
- ۳- موقعیت منطقه نسبت به سطح بین المللی و ملی ۳۱
- ⊕ فصل چهارم : مفهوم / دسته بندی / درجه بندی / نقش و فعالیت هتل ها ۳۱
- مفهوم هتل ۳۲
- هتلداری ۳۲
- نقش و فعالیت های مختلف هتل ها : ۳۳
- انواع هتل بر اساس تعداد واحد اقامتی ۳۳
- طبقه بندی هتل ها از لحاظ ظرفیتی و کیفی ۳۳
- دسته بندی هتل ها از لحاظ نوع عملکرد ۳۴
- دسته بندی هتل ها از نظر چیدمان اتاق ها ۳۵
- ۱- پلان خطی ۳۵
- ۲- پلان برجی ۳۶
- ۳- پلان های آتریوم ۳۶
- ⊕ فصل پنجم : آنالیز فضاهای موجود در هتل ۳۸
- فضاهای تشکیل دهنده هتل : ۳۸
- الف) اقامت مهمانان : ۳۸
- ۱- آسانسورهای مهمان و فضای انتظار آنها ۳۹
- ۲- راهروها یا کریدورها و پله فرار ۳۹
- ۳- اتاق های مهمان ۳۹

۴۰.....	انواع اتاق های موجود در هتل
۴۰.....	اتاق خواب
۴۷.....	سوئیت ها
۴۷.....	- فضای خانه داری
۲۹.....	ب) فضاهای عمومی :
۴۹.....	- درب های ورودی و دسترسی از خارج به هتل
۵۰.....	- لابی
۵۲.....	- فضاهای عرضه غذا و نوشیدنی
۵۳.....	رستوران
۵۴.....	کافی شاپ
۵۴.....	- فضاهای برگزاری مراسم و فعالیت ها
۵۴.....	جلسات ، جشن و ضیافت
۵۷.....	آمفی تئاتر و سالن اجتماعات
۵۸.....	- فضاهای ورزشی
۵۸.....	استخر
۵۹.....	کلوپ بدنسازی / ورزشی
۵۹.....	- پارکینگ
۵۹.....	- آسانسورها
۵۹.....	آسانسورهای مهمان
۶۰.....	آسانسور های خدماتی
۶۰.....	ج) فضاهای خدماتی پشتیبانی
۶۱.....	- فضاهای آماده سازی غذا و انبار آذوقه
۶۳.....	طراحی آشپزخانه اصلی
۶۴.....	طراحی فضای انبارهای آذوقه و نوشیدنی
۶۴.....	- فضای بارانداز دریافت مواد اولیه ، زباله و انبار عمومی
۶۶.....	- نواحی و فضاهای مربوط به کارکنان
۶۷.....	- رختشویی خانه و خانه داری
۶۹.....	- بخش های مهندسی و تأسیسات مکانیکی
۷۰.....	دفاتر مهندسی
۷۰.....	کارگاه های نگهداری و سرویس
۷۰.....	فضای مکانیکی / الکتریکی
۷۰.....	د) دفاتر اداری :
۷۰.....	- پیشخوان لابی

- ۷۲..... - دفتر حسابداری
- ۷۲..... - دفتر مدیر اجرایی (مدیریت ارشد)
- ۷۳..... - دفاتر فروش و تدارکات
- ۷۵..... • دیالگرام ارتباطی فضاهای اصلی هتل
- ۷۶..... • ساختمان و ضوابط ایمنی
- ۷۹..... • فصل هفتم : مصادیق
- ۸۰..... • هتل بین المللی خرم آباد
- ۸۱..... • هتل استقلال
- ۸۳..... • هتل W San Francisco
- ۸۵..... • هتل شرایتون دوحه قطر
- ۸۷..... • فصل هشتم : طراحی
- ۸۷..... • مبانی طراحی پروژه
- ۹۸..... • فصل نهم : برنامه فیزیکی طرح
- ۱۰۴..... • ضمائم :
- ۱۲۹..... • منابع و مأخذ

چکیده

اگر معتقد باشیم که هر پدیده تحمیلی و بدون تاریخ و هویت در انتها محکوم به فناست، در بررسی مبانی نظری معماری در تفکر اسلامی، مختصات فرهنگی و قومی و انطباق آنها با مصادیق معماری، در هر طرح معماری، به عنوان یکی از نمودارهای فرهنگی جامعه، هدفی اساسی تلقی می شود. بنابراین می توان در طراحی، ضمن پاسخگویی به نیازهای جدید، ارتباط صحیح با ریشه های اصیل معماری گذشته را برقرار ساخت و مشکل وابستگی صرف به ارزشهای معمول دنیای صنعتی و فاصله گرفتن اشکال و مفاهیم معماری از سوابق فرهنگی، مذهبی و قومی ملت ها را که بوجود آورنده تمدن آنهاست، را حل نمود.

با توجه به حقایق فرهنگی، معنوی و هویت ملی و غنای معماری اسلامی کشورمان ایران که در طول تاریخ مطرح بوده، می توان به مفاهیم تازه ای دست یافته و با اعمال دقت و تفکر از ورای سنگ و آجر و کاشی به وحدت، انضمام، کمال، هندسه، سلسله مراتب، سادگی و دیگر اصول نهفته در معماری این مرزوبوم پی برد و با انطباق آنها با نیازهای فعلی جامعه و ترکیب با تکنولوژی جدید، ضمن برداشتن گامی در راه تکامل و پیشرفت، رابطه منطقی و معقول با گذشته را حفظ نمود.

بر این اساس این کتاب گفتمانی است که ایده کوشک در میان یک باغ ایرانی (الهام از بهشت) را به عنوان محتوای کار دنبال داشته و آن مفهومی است که شقه اولیه و اصلی طرح بر پایه آن شکل گرفته است البته به برنامه فیزیکی منتطبق با فرهنگ ایرانی اسلامی در هتل نیز می خواهد دست یابد لیکن باید اذعان داشت که باید این کتاب روز به روز توسط دانشجویان و اساتید تقویت و نو به نو گردد.

سرزمین کهن و باستانی ما ایران که پیشینه ای دیر پا به دیرپایی اساطیر دارد ، همواره در طول تاریخ پر فراز و فرودش کوس برابری و همسنگی با تمدن خایی کهن چون حوزه نیل باستان سرزمین های هند و چین و خاور دور و رم باستان را نواخته و در بسیاری موارد ، داد و ستدهای تمدنی و فرهنگی با این تمدن ها داشته است .

با سپری شدن دوران کهن و اساطیری این سرزمین که بیشتر در پرده ای از ابهام فرو رفته (دوران پیش از تاریخ) نخستین دولت مستقل ایرانی (ایلام) در جنوب باختری این سرزمین شکل می گیرد و خف و نگارش که از نشانه های مدنیت و شهر نشینی است پدید می آید .

از این پس تمدن ایرانی از سند تا نیل ، بخش بزرگی از دنیای دوران باستان را تحت چیرگی خویش داشت و داد و ستد های اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی و سیاسی که از نشانه های بارز مدنیت است ، پدید آمده و گذر راه هایی چون راه ابریشم و ادویه و مروارید بر غنای فرهنگی و اقتصادی آن می افزوده است ، این مدنیت و غنای فرهنگی و اقتصادی با طلوع خورشید اسلام و پرتو جهان گستر آن (قرآن) روند و جان تازه ای یافت .

در ایران از دیر باز راه و راهداری و نیز ساخت و سازهای وابسته به آن از قبیل کاروانسراها چاپارخانه ها و راهدارخانه ها که به دلائل اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و سیاسی به کار می آمده اند وجود داشته است . کاروانسراها و چاپارخانه ها تا حدود کمتر از یک سده پیش از این همچنان به حیات دیرین و نقش بارز خویش در امر راهداری و حمل و نقل و اقامت کاروان و کاروانیان در ایران زمین ادامه دادند و امروز نیز این یادمان های با شکوه ، در گوشه و کنار کشور کهن سال ایران پراکنده اند . ورود اتومبیل به ایران و برقراری خطوط راه آهن و با احداث راه های جدید ، نقش کاروانسراها کم رنگ شد و با توجه به افزایش جمعیت و سرعت در حمل و نقل بی شک توقف در راه ها نیز کمتر شده شهرها بیشتر نیازمند مکان های اقامتی جدید شدند ، بنابراین به تقریب از شش الی هفت دهه پیش این ، مهمانپذیرها و سپس هتل ها و مهمانسراها و در برخی جاها مثل ها نقش مهمانپذیری مسافرخانه ها خسته راه را عهده دار شدند .

امروزه با افزایش اوقات فراغت و افزایش سفرهای داخلی و نیز ورود خارجیان (که همچنان ا سفرها با اهداف اقتصادی و فرهنگی و سیاسی و تفریحی و درمانی و علمی انجام می شود) نقش ا اماکن اقامتی پررنگ تر شده و به آنجا رسیده است که سبک و سیاق ویژه برای آن اندیشیده اند .

در دنیای امروز پذیرایی از مسافران ، حال به هر هدفی که سفر می کنند به شیوه یک فن خاص درآمده و هتل های چند ستاره و مجلل جای اماکن و شیوه های پذیرایی قدیمی را گرفته اند و این فن بدان جا پیش رفته است که انجام آن بدون آموزش های ویژه و تربیت نیروی انسانی کارآزموده به تقریب ناممکن است .

چنان که می دانیم ، یکی از بخش های مهم در مقوله جهانگردی همین امر هتل و هتلداری است. در ایران پیش از انقلاب اسلامی بنا به سیاست های زمان و به اقتضای نیاز گروه هایی از هتل های خارجی مانند : هیلتون ، شرایتون و هایت شروع به ساخت و ساز هتل و به دنبال آن مهمانسراهای جهانگردی نمودند ، ولی با پیروزی انقلاب اسلامی و خروج خارجیانی از ایران و به دنبال آن آغاز جنگ تحمیلی و نیز تغییر کلی شیوه های سیاسی و کاهش جهانگردان خارجی ، به این امر کمتر پرداخته شد. با اتمام جنگ تحمیلی و سرمایه گذاری های جدید در راه بازسازی مناطق جنگی و گذشت حدود یک دهه از جنگ تحمیلی و افزایش آمار ورود جهانگردان و مهمانان خارجی و نیز سفرهای داخلی مشخص شد که در این مورد کاستی هایی وجود دارد .

دلیل بارز آن افزایش جمعیت ایران نسبت به سال های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ است که به تقریب به دو برابر افزایش یافته است ، دیگر اینکه با فرا رسیدن نوروز و موسم تابستان که میزان سفرهای داخلی افزایش می یابد ، این کمبود به خوبی خود را نشان می دهد ، در این میان ، حدود پنج ماه از سال چنانچه مسافران خارجی هم بتوانند به ایران سفر کنند ، این مشکل دو چندان خواهد شد .

امروزه در بسیاری از کشورها قسمت اعظم درآمد ملی از محل هتل ها و ارائه خدمت به مسافران حاصل می شود و بسیاری از کشورها تنها دارای صادرات جهانگردی و خدمات تأسیسات جهانگردی می باشند و از این راه کمبودها را جبران می کنند . لذا ایجاد ، گسترش و بهره برداری از تأسیسات جهانگردی لوکس و متوسط ، نظیر هتل ، هتل ، مهمانسرا ، رستوران ، چایخانه ، استراحت گاه ، تأسیسات کنار دریا ، حمام های آب معدنی و هر نوع محل مناسب دیگر برای ایرانگردی و جهانگردی و همچون تأمین وسایل لازم برای مسافرت های فرای و جمعی جهانگردان ایرانی و خارجی و تأمین خدمات جهانگردی و انجام عملیات بازرگانی و تبلیغات برای شناساندن کشور سرلوحه برنامه های سازمان ایرانگردی و جهانگردی به عنوان متولی این امر قرار گرفته است تا بدینوسیله بتوان بیش از پیش جهانگردان خارجی را به این سوی مرز های ایران جلب نمود

صنعت توریسم و جهانگردی

۱-۱ تعریف توریسم :

توریسم از کلمه تور گرفته شده و ریشه این کلمه Tournace می باشد که در لاتین به معنای ترجمه کردن ، غلتانیدن ، عوض کردن جهت و برعکس کردن چیزی به کار می رود . ولی در اصطلاح رایج در سطح جهان توریسم به گردش های کوتاه و بلندمدت با شرط برگشت مسافر به محل اقامت سکونت اولیه خود گفته می شود . از نظر اهمیتی که توریسم در سرنوشت اقتصادی و اجتماعی کشور دارد و زمانی که این اهمیت به تدریج آشکار شده برای شناخت و تعیین هویت توریست و تنظیم آمارهای مختلف تعریف هایی به عمل آمده است که در ذیل به آنها می پردازیم .

توریست یا بازدید کننده موقت کسی است که به منظور تفریح ، استراحت ، گذراندن تعطیلات بازدید از نقاط دیدنی ، انجام امور پزشکی ، درمانی ، معالجه ، تجارت ، ورزش ، زیارت ، دیدار خانواده ، مأموریت و شرکت در کنفرانس ها به کشوری غیر از کشور خود سفر می کند مشروط به اینکه حداقل اقامت او از ۲۴ ساعت کمتر و از ۳ ماه بیشتر نبوده و کسب شغل و پیشه هم مد نظر نباشد . این تعریف هم نظر افرادی که به مسأله توریسم به عنوان یک ضرورت و پدیده اجتماعی می نگرند و هم کسانی که توریسم را یک پدیده اقتصادی می دانند تأمین می سازد و از کاملترین تعاریف توریسم است . تعریف فوق راجع به شکل عام و معمول توریسم یعنی نوع بین المللی آن بوده است اما بخش دیگری از این پدیده که دارای خصوصیت داخلی و بومی است توریسم داخلی نامیده میشود که در ذیل به تعریف آن می پردازیم .

توریست داخلی کسی است که از محل اقامت خود حداقل ۵۰ مایل دور شده و برای اهدافی قبیل امور کاری ، تفریح ، امور شخصی و استراحت ، در محلی اقامت گزیند . مدت اقامت او می تواند کمتر از یک شب یا بیشتر باشد . سفرهای بین محل کار و محل سکونت در این تعریف نمی گنجد . در بررسی های علمی حداقل زمان مسافرت برای توریست یک شبانه روز و حداکثر آن سه روز در نظر گرفته شده است ولی با توجه به شرایط خاص منطقه مورد نظر در این پروژه ، باید زمناً کوتاه تری را به عنوان مبنا قرار داد تا افرادی که برای یک روز گردش و تفریح از دیگر نقاط دور دست صبح به منطقه آمده و عصر از آن خارج می شوند را نیز در بر گیرد . لذا در این جا لازم است افرادی جهت گردش های نیم روزه به منطقه می آیند نیز به عنوان توریست در نظر گرفته شوند .

در یک کلام جهان گردی ترکیبی از فعالیت ها ، خدمات ، سیاست ها ، خط مشی ها ، ضوابط فرهنگ ها و کالاهایی است که برای تحقق یک سفر سیاحتی ضرورت دارد .

۱-۲ زمینه و تاریخچه توریسم :

توریسم پدیده ای کهن است که از دیر زمان در جوامع انسانی وجود داشته و به تدریج مراحل تاریخی به موضع فنی ، اقتصادی و اجتماعی کنونی خود رسیده است . باید دانست اخیراً